

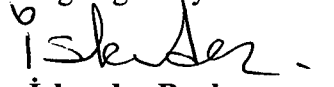

41556

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **25.02.2026**

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Balıkesir ili İvrindi ilçesinde, Değirmenbaşı ve Küçükılıca köylerinin hemen yanı başında faaliyet gösteren TUMAD Madencilik'in "Altın ve Gümüş Maden Ocağı ve Cevher Zenginleştirme Tesisi Kapasite Artışı" projesi hakkında 26 Şubat 2026 tarihinde Bakanlığınız bünyesinde toplanacak İnceleme Değerlendirme Komisyonu (İDK) karar verecektir.

Şirketin hazırlattığı 4.758 sayfalık ÇED raporuna göre proje alanı 1097,67 hektara ulaşmaktadır. Bunun 452,44 hektarı yeni ve tamamı orman alanıdır. Bölgedeki ağaç yoğunluğuna göre 135 bin ila 361 bin arasında ağacın kesilmesi öngörülmektedir.

Proje sahası, Kuzey Ege ve Susurluk havzalarını ayıran su bölüm hattı üzerinde yer almaktadır. Madra Deresi, Kocaçay ve Karadere doğrudan etki alanındadır. ÇED raporunda asit kaya drenajı riski açıkça kabul edilmekte, yer altı su seviyesinin "susuzlaştırma" yöntemiyle düşürüleceği belirtilmektedir. Bu durum iki ayrı havzanın kirlenme riski anlamına gelmektedir.

Saha, İzmir sınırları içinde bulunan "Kozak Yaylası – sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı" ile temas halindedir ve Kaz Dağları Milli Parkı'na yalnızca 29,6 km mesafededir. Proje alanında 5 endemik bitki türü tespit edilmiştir. Uluslararası koruma statüsüne sahip türlerin yaşam alanı içerisindedir. Bölge aynı zamanda tescilli kültür varlıklarına komşudur.

ÇED raporunda 10 km yarıçaplı alanda başka maden bulunmadığı belirtilerek kümülatif etki önemsiz gösterilmektedir. Oysa Balıkesir-Çanakkale hattı; TUMAD'ın Lâpseki ve İvrindi işletmeleri, taş ocakları, RES projeleri ve çok sayıda metalik maden ruhsatıyla yoğun bir madencilik baskısı altındadır. Gerçek tablo rapordaki gibi değildir.

Şirket Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Ziraat Bankası finansmanı ile faaliyet yürütmektedir. Geçmişte 372 köylü EBRD'nin şikayet mekanizmasına başvurarak meraların yok olduğunu, hayvancılığın gerilediğini ve su kaynaklarının zarar gördüğünü beyan etmiştir.

Balıkesir İvrindi'de planlanan kapasite artışı yalnızca bir orman alanının madene dönüştürülmesi değildir. Bu proje, Kaz Dağları-Madra Dağı-Kozak Yaylası ekolojik

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

zincirinde geri dönüşü zor bir kırılma yaratma potansiyeli taşımaktadır. Üstelik su havzalarının tepesinde konumlanmaktadır.

Türkiye'nin 2026 yılında COP31 İklim Konferansı'na ev sahipliğiyle ele alındığında, 26 Şubat'ta verilecek karar yalnızca yerel bir ÇED kararı olmayacaktır. Bu karar, iklim kriziyle mücadele iddianızın gerçekliğini gösterecektir. Ülkenin ormanlarını, sularını, meralarını ve yer altı zenginliklerini yerli-yabancı sermaye gruplarının talanına açan bu sömürgeci madencilik düzeninin yürütücüsü mü olacaksınız; yoksa iklim ve doğa koruma iddiasında somut bir adım mı atacaksınız? 26 Şubat'ta vereceğiniz karar, bir kez daha hangi tarafta durduğunuzun açık ilanı olacaktır.

Bu Bağlamda;

1. 452,44 hektarı tamamen orman olan yeni bir alanın projeye eklenmesi "kapasite artışı" olarak mı değerlendirilmektedir? Bu büyüklükteki genişleme fiilen yeni bir proje niteliği taşıyor mu?
2. 1097,67 hektarlık alanın madencilığe açılması ve 135-361 bin arasında ağacın kesilmesi halinde: Bölgenin karbon yutağı kapasitesindeki kayıp hesaplanmış mıdır? Bu kayıp iklim kriziyle mücadele iddiası olan Bakanlığınızın ulusal iklim hedeflerine nasıl yansıyacaktır?
3. Proje sahasının Kuzey Ege ve Susurluk havzalarını ayıran su bölüm hattı üzerinde bulunması nedeniyle, olası bir siyanür sızıntısı veya ağır metal taşınımının iki havzayı birden etkileme riskine ilişkin bağımsız bir analiz yapılmış mıdır? Ayrıca böyle bir risk durumunda sahada çalışan işçilerin siyanür ve ağır metal maruziyetine karşı işçi sağlığı ve güvenliği açısından hangi özel önlemler öngörülmektedir?
4. Siyanürlü yığın liçi yönteminde cevher üzerine 175 gün boyunca seyreltik siyanür çözeltisi uygulanmaktadır. Asit kaya drenajı riski de ÇED raporunda kabul edilmektedir. Bu koşullarda, siyanür veya ağır metal sızıntısının "sıfır riskle" önlenebileceğine dair Bakanlığınızın bilimsel dayanağı nedir?
5. İliç'te verdiğiniz ÇED ve kapasite artışı onaylarıyla önü açılan sömürge madenciligi sonucunda 9 işçi siyanürlü toprak altında can vermiş, Fırat Havzası ağır metal tehdidiyle karşı karşıya kalmışken; şimdi Balıkesir İvrindi'de benzer bir projeyi genişletme kararı almak, yabancı ve yerli maden tekellerinin kârı uğruna yeni İliç'lerin yaşanmasını göze almak anlamına gelmeyecek midir?
6. TÜMAD Madencilik'in yıllardır siyanürlü altın ve gümüş madeni işlettiği bölgede yaşayan yurttaşlar, geçim kaynaklarının zarar gördüğünü; hayvanlarını otlatmak alanların daraldığını, suya erişimlerinin kısıtlandığını ve içme suyunun kalitesine ilişkin ciddi kaygılar taşıdıklarını ifade ediyor. Henüz bu sorunlara kalıcı ve tatmin edici bir çözüm üretilmemişken kapasite artışına gidilmesi, köylülere ve bölge halkına "yaşadığınız mağduriyetlerle baş başasınız" demek anlamına mı gelmektedir? Bakanlığınızın bölgeye ilişkin yaklaşımı bu mudur?

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

7. Maden ruhsat sahasının bir bölümünün "Kozak Yaylası – sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı" içerisinde kalması, bu alanın koruma statüsüyle nasıl bağdaşmaktadır? Bakanlığınızın 2026 bütçesinde yer alan "koruma-kullanma dengesi" ifadesi, koruma alanlarının fiilen yerli ve yabancı şirketler için kâr ve rant alanına dönüştürülmesinin hukuki gerekçesi midir?
8. ÇED raporunda 10 km yarıçaplı alanda başka maden olmadığı iddia edilmektedir. Oysa Balıkesir-Çanakkale hattı çok sayıda metalik maden, taş ocağı ve RES projesi ile çevrilidir. Bölgesel ölçekte kümülatif etki analizi hangi bilimsel yöntemle yapılmıştır? Balıkesir-Çanakkale hattındaki toplam aktif ve ruhsatlı metalik maden sayısı kaçtır?
9. TÜMAD'ın 4 milyar 500 milyon TL'lik kapasite artışı için EBRD ve Ziraat Bankası kaynakları seferber edilirken; meraları daralan, suya erişimi kısıtlanan ve tarımsal üretimi gerileyen köylüler için aynı kamusal destek sağlanmaması, kamu kaynaklarının halkın geçim hakkı yerine maden tekellerinin kârı için kullanıldığının açık bir göstergesi değil midir?
10. EBRD tarafından Kategori A (yüksek riskli) olarak sınıflandırılan projede, 372 köylünün yaptığı şikayetler Bakanlığınıza iletilmiş midir? Nurol Holding'e bağlı TÜMAD'ın yıllardır işlettiği madenin etkilediği köylülerle bir araya gelip onların taleplerini de dinleyecek misiniz?
11. Maden faaliyetleri nedeniyle meraları daralan, tarım ve hayvancılık yapamaz hale gelen, suya erişimi kısıtlanan ve içme suyu kalitesinden kaygı duyan dağ köylerinde yaşayan yurttaşlar için Bakanlığınızın kalkınma anlayışı; ya madende ağır ve güvencesiz koşullarda ucuz işçi olmak, ya tarımsal yoksullaşma içinde yaşam mücadelesi vermek ya da siyanür ve ağır metallerle kirlenmiş bir çevrede zehirlenerek yavaş ölüm müdür?
12. 26 Şubat'ta yapılacak İDK toplantısında: Tüm görüşler kamuoyuna açıklanacak mıdır? Toplantı tutanakları yayımlanacak mıdır?
13. Türkiye'nin 2026 yılında COP31'e ev sahipliği yapacağı dikkate alındığında:

Su havzalarının tepesinde, geniş orman alanlarını kapsayan ve siyanürlü üretim içeren bu projeye izin verilmesi iklim politikalarıyla nasıl uyumludur?